

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacje są wolne od opłaty pocztowej.

Z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

Cześć urzędowa.

C. k. galicyjska komisya krajowa do spraw osobowych mieszanych urzędów powiatowych mianowała auskultanta sądowego *Longina Rożankowskiego* prowizorycznie aktuariuszem powiatowym. Lwów, 14. sierpnia 1863.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z 14. sierpnia r. b. nadać najlaskawiej kmieciowi i wójtowi w Wodnikach w Galicyi, *Tomaszowi Fischer*, w uznaniu jego zasług, srebrny krzyż zastługi z koroną.

Cześć nieurzędowa.

Lwów, 22. sierpnia.

Wiadomo już z wczorajszych doniesień telegraficznych, że Król pruski nie przyjął powtórnego zaproszenia na kongres książąt w Frankfurcie, i że Król saski powrócił z odmowną odpowiedzią od niego. Zaczem postanowiono, nie odwlekać dłużej otwarcia kongresu, i jak donosi telegram z Frankfurtu z 22. b. m. zagajono go tego dnia o godzinie 11. przed południem. O powziętych na nim uchwałach nie donosi nie jeszcze telegram, ale spodziewają się w ogóle, że będą decydujące, a przynajmniej ważne. Ten sam telegram zapewnia, że obiegające liczne pogłoski o zmianach projektu reformy są wątpliwe. Jego Mość Cesarz nie nocował 21. b. m. w Johannisbergu, jak to donosiła *l'Europe*, lecz powrócił wieczorem do Frankfurtu, a przyjęcie Cesarza w Moguncyi było świetne i serdeczne.

Podając w sobotnim dzienniku naszym z *Jener. Kor.* wiadomość o kilku porażkach powstańców w Królestwie Polskiem, zrobiliśmy uwagę, że warszawski *Dzien. pow.* niewspomina nie o tych zwycięstwach Rosyan. Teraz pokazało się, że *Jen. Kor.* czerpała te wiadomości właśnie z *Dzien. pow.* z 19. b. m., w którym ogłoszone są buletyny urzędowe o tych potyczkach, z tą jednak różnicą, że oddział konnych powstańców pod dowództwem Bogusza nie obwinia, jak *Jen. kor.* o mordy i rabunki, lecz powiada tylko, że oddział ten dopuszczał się różnych przestępstw w powiatach Stopnickim i Miechowskim. — Z Warszawy piszą z niezawodnego źródła do *Jen. kor.*: Oprócz przyznanej ze strony rosyjskiej, straty znacznego transportu pieniężnego, wraz z eskortą, która go prowadziła, nie zaszło w Polsce kongresowej ostatniego tygodnia nie ważnego. Oddział powstańców pod Taczanowskim, stojący w okolicy Kalisza, zdaje się z ostrożnością, a oraz szczęściem utrzymywać na swem stanowisku w pierwotnej sile. Najskuteczniejszym w pokonywaniu powstania okazuje się roztropne i umiarkowane postępowanie jenerała rosyjskiego ks. Witgenstein, dowodzącego w gubernii augustowskiej, który działa całkiem inaczej jak barbarzyński Murawiew. Srogi ten jenerał-gubernator wprawił całą Litwę a w szczególności Wilno w chwilowe otrętwienie, które nazywają uspokojeniem prowincyi. Adres szlachty zdaje się być jedynie produktem znanych środków przymusowych.

Z Paryża dowiaduje się *Jener. Kor.* że odwołanie terazniejszego posła włoskiego w Paryżu, pana Nigry, ma być już stanowczo uchwalone. Ma to być ze strony gabinetu turyńskiego rodzaj niewinnej satysfakcyi za upokarzający rezultat znanej sprawy statku „Aunis” do czego miało się głównie przyczynić niezręczne postępowanie tego dyplomaty. Jako obciążająca okoliczność miał się przyłączyć do tego jeszcze ten fakt, że o ofiarowaniu korony meksykańskiej Arcyksięciu Maxymilianowi dowiedziano się w Turynie zbyt późno i to nawet nie ze strony francuzkiej. Następami pana Nigry w Paryżu wymieniają: hrabiego Arese, hrabiego Pasolini i margrabię Azeglio; sam Cesarz Napoleon ma oświadczać się stanowczo za pierwszym. — Z Rzymu donoszą, że nadszedł tam nowy transport świętopietrza, zebranego przez komitet katolicki w Paryżu w sumie 400.000 franków. — Jako rzecz charakterystyczną donoszą z Medyolanu, że w tym roku nie było tam w uroczystość Napoleona najmniejszej owacyi publicznej, a nawet niewystawiono chorągwi, chociaż właśnie dla tego nadeszło kilka pociągów spacerowych z Paryża.

Londyński korespondent *Jen. Kor.* utrzymuje, że kwestya polska w Europie, a meksykańska w Ameryce zbliżyły wielce unię amerykańską do Rosyi. Oddawna już nie miało to być tajemnicą, że w Petersburgu toczyły się zjawy układy między księciem Gortczakowem a posłem Ameryki północnej p. Clayem względem ewentualnego przymierza obrony. Wyprawa francuzka do Meksyku, której unia północno-amerykańska byłaby przeszkodziła zbrojną ręką, gdyby nie terazniejsza okropna wojna domowa, a oraz obawa przymierza Francyi z buntowniczym południem, miała wpływać głównie na zbliżenie się Washingtonu do Rosyi, gdy znowu Rosya

w razie wojny z Francją i Anglią potrzebowałaby pomocy na morzu, której udzielić może Ameryka północna. Jakoż dokładna wiadomość o tem — powiada rzeczony korespondent — że układy takie toczyły się w Petersburgu, a nawet były już bliskimi zawarcia przymierza, spowodowały gabinet londyński opuścić prawie zupełnie sprawę polską, gdyż nie chciałby zawikłać się równocześnie w wojnę z Rosją i Ameryką północną, zwłaszcza że nie potrzeba nawet zbyt wielkich ustępstw w Washingtonie, by pogodzić południowe Stany z unią.

Greckie zgromadzenie narodowe uchwaliło przekształcić senat i zmienić insygnia orderu Zbawiciela. W Pyreju zaszła 13go b. m. krwawa bójka między majtkami greckimi i angielskimi.

Poczta zamorska przyniosła wiadomości z *S z a n g h a i* z 4go lipca. Wojska Cesarza chińskiego zajęły forty Nankinu. Mikado wydał rozporządzenie, ażeby wydalono cudzoziemców i zamknięto porty. Trzęsienie ziemi w Manili zrzuciło szkodę na 40 milionów dolarów.

Monarchia Austryacka.

II.

Z licznych szczegółów, które izbę handlową lwowską w odpowiedzi na zapytanie p. Kirchmayera poruszyła, zasługują głównie na uwagę zdania jej co do ceny soli, co do zaprowadzenia sprzedaży soli na rzecz rządu, dozwoleńa użycia dla bydła omoków przy warzelniach i źródeł małą ilość soli zawierających, dotąd pod zamknięciem skarbowem zostających.

Co do pierwszego izba handlowa lwowska tego jest zdania, iż obecna cena soli w Galicyi nadmiar jest wygórowana, z wszelkiem uciążeniem biedniejszej zwłaszcza klasy ludności, która w braku innych przypraw do mizernej swej strawy, soli więcej jak klasy zamożniejszej potrzebuje. Nie można zaprzeczyć słuszności temu zapatrywaniu się izby handlowej, nie można zaprzeczyć, że zniesienie ceny soli byłoby nader pożądane. Lecz walczyć przeciwko temu względem na konieczne potrzeby państwa, w którego budżecie dochód z monopolu soli tak ważną stanowi rubrykę. Dopiero więc po zupełnem uregulowaniu finansów państwa, po zaprowadzeniu równowagi między przychodem a rozchodem, będzie mogła być mowa o uldze w podatkach, do których wysoka cena soli należy.

Też same względy walczą przeciwko pozwoleńu użycia dla bydła omoków przy warzelniach i źródłach małą ilość soli zawierających, dotąd wcale nie użytych. Mogłyby łatwo przy takowem pozwoleńu zająć nadużycia, którychby żadna kontrola usunąć nie zdołała, w każdym zaś razie dochód z monopolu narazonyby był na zmniejszenie, a w obecnem położeniu finansów państwa, jak to już mówiliśmy, nie można myśleć o niczem, coby ubytek w przychodach sprowadzić mogło. Wszelka ulga dla rolnictwa byłaby w kraju naszym zaiste nader pożądana, chów bydła zaś jako podstawa rolnictwa uważany być może. Odpowiedź izby handlowej przypomina jawny fakt przeważającego upadku chowu bydła w Galicyi. Według spisów urzędowych liczba koni zmniejszyła się w tym kraju od 1851 do 1857 roku o przeszło 7000 sztuk, bydła rogatego o blisko 5000, owiec zaś i kóz przeszło o 300.000 sztuk. Tak znaczny ubytek majątku krajowego spowodowałyby powinien towarzystwa rolnicze do zbadania przyczyn jego i do obmyślenia środków zapobieżenia dalszemu jego skutkom.

Izba handlowa lwowska przemawia za zniesieniem wolnego handlu solą, za zaprowadzeniem magazynów rządowych w miastach obwodowych i powiatowych, w którychby sól po cenach stałych sprzedawana była. Sądzi ona, iż na tej drodze konsument miałby sól po cenie tańszej, niżeli się teraz sprzedajacemu handlarzowi płacić musi. Tu wszakże zważyć potrzeba, iż rząd nie chcąc i nie mogąc ponosić uszczerbku na monopolu soli, musiałby doliczyć do ceny, po której sól w kopalniach lub warzelniach sprzedaje, nie tylko koszt transportu soli ale nadto i koszt utrzymania magazynów i urzędników sprzedających trudnić się mających. Bardzo zaś jest wątpliwem, czyliby koszta te nie przewyższyły zyski, jakie handlarze soli ciągnąć mogą, bo zyski te wzajemną ich konkurencyą nader są ograniczone. Zresztą przemyślny handlarz soli łatwiej się wystara o tańszy transport, niżeliby to organa rządowe uczynić mogły. Zarzut zaś, jakoby przy obecnym porządku rzeczy sól była nie tylko monopolem rządowym, ale nader i monopolem handlowym chciwych zysku, zarzut ten nie zdaje się być usprawiedliwiony, bo konkurencyja w handlu solą każdemu jest dozwoleńa, a magazyny rządowe po miejscach produkcji sprzedają bez trudności każda pomniejsza nawet ilość soli, tak iż o monopolu handlarzy mowy być nie może.

W końcu izba handlowa lwowska twierdzi, że produkcya soli w warzelniach galicyjskich pod administracją rządową drogo nader kosztuje, i na drodze prywatnego przedsiębiorstwa sól taniej produkowanąby była, radzi, ażeby warzelnie puścić w dzierżawę prywatnej industryi, z kąd znaczne korzyści dla skarbu wynikną.

Nikt zaiste nie zaprzeczy, że przemysł prywatny zawsze taniej produkuje, i lepiej spienięża jak każda rządowa administracja. Dla tego też dobra ziemskie rządowe zwykle prywatnym wydzierzawione bywają. Lecz inaczej się rzeczy mają przy kopalniach i zakładach górniczych, wymagających nakładów ryczałtowych, które dopiero w ciągu długich lat zwrócić się mogą. Przedsiębiorca prywatny, patrząc ze względu na swój interes, jedynie na chwilową korzyść, zapomniałby zupełnie o przyszłości, którą rząd głównie na uwadze mieć musi. Nadto zważyć jeszcze potrzeba, iż między ceną produkcji soli a ceną sprzedaży jej w kraju, tak ogromna zachodzi różnica, iż prywatny przedsiębiorca ze szkoda monopolu skarbowego ciągnąłby łatwo mógł korzyści, którymby żadna kontrola przeszkodzić nie zdołała. Ten jeden wzgląd dostatecznie już przemawia za utrzymaniem obecnego stanu rzeczy.

(Posiedzenie Lwowskiej rady miejskiej z dnia 20. b. m. — Dokończenie. Ob. Nr. 191 gaz. Lwowskiej.)

3. Sprawozdawca radny *Dr. Pilat* wyłożywszy tok sprawy dotyczącej się uzupełnienia czteroklasowego gimnazjum Franciszka Józefa na gimnazjum osmiu klasowe, zakomunikował zgromadzeniu rezolucję ministeryalną z dnia 18. kwietnia r. b. na ostatnie podanie rady miejskiej. W pomienionej rezolucji powiedziano: że Jego c. k. Apost. Mość najwyższem postanowieniem z dnia 9. kwietnia r. b. nieraczył przychylić się do prośby do tronu złożonej przez delegację miasta o uzupełnienie niższego gimnazjum Franciszka Józefa w takim kierunku, jaki bliżej określony został w prośbie podanej do c. k. ministeryum przez delegatów miasta. Chcąc jednak polskiej ludności Lwowskiej, w której imieniu i zastępstwie delegowani powyższą prośbę podali, odjąć wszelki nawet pozorny powód do uzalania się na pominięcie jej narodowych potrzeb przy urządzeniu nauki szkolnej w gimnazyjach Lwowskich, Jego ces. Mość najłaskawiej zezwolił raczył, by przy regulacji gimnazyjów Lwowskich miano staranie o to, ażeby już z początkiem przyszłego roku szkolnego jedno z tych gimnazyjów pod względem języka wykładowego zupełnie tak zostało urządzone, jak gimnazjum św. Anny w Krakowie, którego urządzenie dotychczas nie dało powodu do zażaleń.

O tej decyzji Najjaśn. Pana uwiadamia c. k. Namiestnictwo tutejszy magistrat z tym dodatkiem, że delegowani miasta w Wiedniu w wysokim ministeryum stanu oświadczyli ustnie, iż w zabudowaniu gdzie obecnie pomieszczone jest niższe gimnazjum Franciszka Józefa, znajdują się jeszcze lokalności ku pomieszczeniu zupełnego osmiu klasowego gimnazjum. C. k. Namiestnictwo wzywa przeto magistrat, ażeby w tym względzie dał bliższe wyjaśnienie i oraz przedłożył oświadczenie rady miejskiej, czyli na wypadek uzupełnienia tegoż niższego gimnazjum, gmina w ten sam sposób ofiaruje lokal na gimnazjum osmiu klasowe, jak to uczyniła z gimnazjum o czterech klasach. Dalej oznajmiło w. ministeryum państwa, że co do zamierzonego wpływu gminy miasta na mianowanie nauczycieli przy tem gimnazjum, żadnej niebędzie ulegać trudności, ażeby gmina przy obsadzeniu jednej lub kilku posad nauczycielskich na wypadek rozszerzenia tego gimnazjum, wybierała z listy kandydatów przez rząd przedłożony się mającej w taki sam sposób, jak to się dzieje w gimnazyjach komunalnych w Kołomyi i Drohobyczu, z tem jednak zastrzeżeniem, że w takim razie gmina z własnych funduszków opędzać będzie płacę tych nauczycieli i ich pensye, również jak emeryturę ich wdów i sierot. Nakoniec uczyniło by się zadość potrzebie już dawno uznanej, gdyby niższe gimnazjum Franciszka Józefa III. klasy przeistoczone zostało na gimnazjum I. klasy, jakimi są dwa inne gimnazyja Lwowskie. Wzywa się przeto magistrat, ażeby przedłożył deklarację rady miejskiej, czyli gmina jest gotowa przyjąć na swój własny fundusz pokrycie wyższych płac nauczycielskich, jakiego by wynikły z tego przeistoczenia.

Podawszy powyższą decyzję do wiadomości zgromadzenia sprawozdawca *Dr. Pilat* oświadczył, że sekcya 1. postarała się o dokładną informację co do wykładu przedmiotów w gimnazjum św. Anny w Krakowie, i otrzymała w tym względzie od burmistrza krakowskiego następujące data: nauka języka polskiego, tudzież nauka religii wykłada się w rzeczonym gimnazjum we wszystkich klasach po polsku; matematyka i fizyka w niższym gimnazjum po polsku, wolno też te dwa przedmioty i w wyższym gimnazjum wykładać po polsku, wymaga się jednak, ażeby uczniowie byli obeznani z nomenklaturą niemiecką, gdyż egzamin dojrzałości z tych przedmiotów składają po niemiecku; historia naturalna w całym gimnazjum po polsku; historia i geografia, tudzież filologia w niższym gimnazjum po polsku, w wyższym po niemiecku; logika i metafizyka tylko po niemiecku. Sprawozdawca robi uwagę, że właśnie w takich przedmiotach, na których wykształcić się może język polski, wykład naukowy w gimnazjum św. Anny w Krakowie jest niemiecki, i oświadcza, że takie urządzenie nieodpowiada życzeniom wyrażonym przez gminę miasta Lwowa, miasto bowiem chcąc wziąć na swój fundusz utrzymanie całego osmiu klasowego gimnazjum miało na celu, ułatwienie nauki, udoskonalenie języka naukowego i wzrost polskiej literatury szkolnej. Przeważa zdania sekcji żadnego z tych celów nieosiągnięto, przeto wnosi sprawozdawca, ażeby rada uchwaliła oświadczyć, iż gmina uznaje wprawdzie z wdzięcznością łaskę Monarchy pozwalającego na uzupełnienie gimnazjum Franciszka Józefa na wzór Krakowskiego gimnazjum św. Anny, jednak mając wzgląd na fundusze miasta i na obowiązki względem mandantów, niemoże na fundusz miasta przyjąć uamienionych w rozporządzeniu ministeryalnym kosztów, jakiego za sobą pociągnęło to uzupełnienie, poprzestaje przeto na niższym gimna-

zym Franciszka Józefa. Przytem zechce rada upoważnić magistrat ażeby w miejscu żądanej deklaracji uwiadomił o tej uchwale rady, jak najspieszniej c. k. Namiestnictwo.

Radny *p. Armatys* oświadcza, że łaski Najjaśniejszego Pana tak bezwzględnie odrzucać nie wypada, wnosi przeto poprawkę, ażeby jeszcze jedno zrobić podanie. Wiadomo, że pierwsza delegacja miasta w tej sprawie wysłana doznała u Najjaśniejszego Pana najłaskawszego przyjęcia, że c. k. ministeryum w pierwszej swojej odpowiedzi oświadczyło, iż stanie się zadość życzeniom rady, jeżeli gmina przyjmie na siebie wszystkie koszta utrzymania wyższego gimnazjum. Do tego należałoby się odwołać.

Radny *Dr. Hofman* robi uwagę, że jest to kwestya ważna cały kraj obchodząca, nie należy ją więc tak pobieżnie traktować. Niewszyscy jeszcze radni mieli czas dokładnie rozpatrzyć się w tej sprawie, zwłaszcza, że nie była na porządku dziennym. Może przy głębszem zastanowieniu się, da się znaleźć droga pośrednia. Lepiej coś uzyskać, jak nic. Nie wszystko da się od razu osiągnąć, wiele zależy od przyszłego rozwoju instytucji. Wnosi przeto ażeby rada wstrzymała się z uchwałą i za czternaście dni wzięła jeszcze tę sprawę pod rozwagę.

Poprawka ta poparta jeszcze przez radnych pp. *Piatkowskiego* i *Chilińskiego* przeważną większością głosów została przyjęta.

Dla braku kompletu dalsze przedmioty porządku dziennego niemogły przyjść pod obrady. Posiedzenie zamknięto o godzinie pół do dziewiętej wieczór.

Lwów, 23. sierpnia. (Obchód urodzin cesarskich.) Podobnie jak stołeczne miasto nasze, obchodziły także wszystkie miasta obwodowe i powiatowe w naszym kraju z całą uroczystością rocznicę urodzin Najjaśn. Pana, nadając wyraz swemu przywiązaniu do Monarchy, tak szczerą modlitwą w świątyni jako też rozmaitemi objawami radości. Codziennie też prawie otrzymujemy z różnych stron kraju sprawozdania o obchodzie tej uroczystości, i będziemy ogłaszać je w streszczeniu kolejno rozpoczynając ich szereg następującymi:

W Przemysłu odbyły się uroczyste nabożeństwa w kościołach katedralnych obudwu obrządków, przyczem uczestniczyła c. k. załoga tamtejsza, urzędnicy wszelkich dykasteryjów, zakłady naukowe i urząd gminny. Także lud wiejski był bardzo licznie zbrany.

W Strzju było w wilię tej uroczystości świetne przedstawienie teatralne towarzystwa dramatycznego pana Łobojki z odpowiednim Tableau, przyczem odspiewali artyści hymn ludu po polsku. Nazajutrz o świcie oznajmiały tę uroczystość wystrzały moździerzowe, a o godzinie 10. przed południem było uroczyste nabożeństwo w rzym. kat. kościele parafialnym z odspiewaniem *Te Deum* i hymnu ludu, przyczem byli obecni wszyscy c. k. urzędnicy, c. k. załoga wojskowa, żandarmerja, straż finansowa i reprezentacja gminna.

W Złoczowie obchodzono tę uroczystość w podobny sposób, a oprócz tego uczczono ją po nabożeństwie kościelnem rozdaniem procentów z obwodowego funduszu dla inwalidów przed frontem wojska i w obec licznie zgromadzonego ludu.

W Brzeżanach była w wilię uroczystości pobudka wieczorna z muzyką. Nazajutrz o świcie obwieściły miastu uroczystość dnia wystrzały moździerzowe i muzyka wojskowa przechodząca wszystkimi ulicami miasta. O godzinie 10. przed południem było uroczyste nabożeństwo w rzym. kat. kościele parafialnym przy uczestnictwie władz, c. k. wojska i licznego zgromadzenia ludności, przyczem wojsko dawało zwykle salwy, a przy końcu odspiewano hymn ludu. W dowód przywiązania swego do najwyższego domu panującego ofiarowała gmina chrześcijańska 260 funtów mięsa wołowego, a gmina Izraelicka 3 $\frac{1}{2}$ beczek piwa dla c. k. załogi. Oprócz tego złożyło miasto z swojej kasy 40 zł. w. a. na uraczenie chrześcijańskich ubogich miejscowych, które odbyło się po nabożeństwie w obecności władz i c. k. korpusu oficerów w ujeżdżalni wojskowej, przyczem obdzielono także datkami pieniężnymi ubogich tak chrześcijańskich jak i żydowskich. Nakoniec wieczorem odbył się koncert dyletantów przy pomocy muzyki wojskowej, z którego czysty dochód przeznaczony został w równych połowach na wsparcie ubogich chrześcijan i żydów, wstydzących się zebrać publicznie.

W Rzeszowie obchodzono tę uroczystość w taki sam sposób, mianowicie świetną pobudką wieczorną z muzyką i pochodniami tak w wilię jak i w sam dzień uroczystości, tudzież nabożeństwem kościelnem w rzym. kat. kościele parafialnym i w synagodze izraelskiej.

Wiedeń, 22. sierpnia. (Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.) Następca tronu, Arcyksiążę *Rudolf* obchodził wczoraj piątą rocznicę swoich urodzin w Reichenau, gdzie bawi także Jej Mość Cesarzowa. Arcyksiążę *Rudolf* był z Najjaśn. Panią przed południem na nabożeństwie, a potem przyjmował gratulacje i rozmaite upominki, między którymi znajdowały się także podarki Jego Mości Cesarza, nadesłane z Frakfurtu. Po południu odbył się wiejski festyń dla dzieci. — Wiadomość, jakoby Arcyksiążę *Ferdynand Maksymilian* miał udać się z wążłonką do Bruxeli, niepotwierdza się.

Wczorajsza *Wiener Abendpost* ogłasza w całej osnowie austriacki projekt reformy związkowej, i my też podamy go w całości w następujących numerach naszego pisma.

Belgia.

(Zdanie Króla Leopolda o tronie mezykańskim.) Według *Jener. Kor. austr.* sędziwy Król belgijski oświadczył się miał

przychylnie co do przyjęcia korony meksykańskiej przez zięcia swego Arcyksięcia Maxymiliana. Zdanie to znalazło odgłos w Anglii, sądząc z artykułu *Timesa*. Z ostatnich oświadczeń *Monitora* paryskiego względem niektórych rozporządzeń generała Foreya i p. Dubois de Saligny wnosić można, iż rząd francuzki nie myśli popierać stronnice namietności, które rozporządzenia te zrodziły.

Co do wiadomości o radzie familijnej w tym przedmiocie w Brukseli odbyć się mającej, do którejby Arcyksiążę Maxymilian wpływać miał, *Jen. Kor.*, sądzi, iż wiadomość ta tak bardzo jest do prawdy nie podobna, iż zaprzeczać jej wcale nie trzeba.

Niemcy.

Frankfurt, 21go sierpnia. (Doniesienia z Frankfurtu.) Jego Ces. Mość udał się wczoraj w południe do zamku Rumpenheim w odwiedziny, i około godziny 3ciej powrócił do Frankfurtu. Do stołu cesarskiego o godzinie 5tej byli zaproszeni posłowie przy związku uwierzytelnieni i posłowie sejmu związkowego, tudzież pełnomocnicy związkowej komisji wojskowej.

Wydział sejmu deputowanych proponuje następującą rezolucję względem kwestyi niemieckiej:

1) Sejm deputowanych uznaje w inicjatywie Austrii i udziale prawie wszystkich członków związku radośnie świadectwo wszędzie zwyciężającego przekonania o ułomności istniejących form związku, i naglej potrzebie przeobrażenia tychże, chociaż rękojmia, że prawo ludu niemieckiego żądającego odpowiedniej konstytucyi, przyjdzie nareszcie do skutku, zależy od dalszego postanowienia książąt niemieckich. 2) Sejm deputowanych może tylko po jedności federacyjnej, jak znalazła prawny wyraz w konstytucyi państwa r. 1849 spodziewać się zupełnego zaspokojenia potrzeb narodu co do wolności, jedności, bezpieczeństwa i potęgi; jednak sejm deputowanych w obec przesilenia wewnętrznego i sytuacji zewnętrznej nie jest w położeniu zachować się jedynie przecząco względem projektu austriackiego. 3) Ale szereg pojedynczych postanowień aktu reformy w szczególności utworzenie i kompetencya reprezentacyi delegatów, zdaniem sejmu deputowanych zasługują na wielkie zastanowienie, owszem utworzenie reprezentacyi przez naród wybranej, poczytuje sejm deputowanych jako niezbędną warunek, aby się zamysł powiodły. 4) Sejm deputowanych widzi w uznaniu równoprawnienia obudwu wielkich mocarstw związku wymaganie słuszości i polityki podobnie w przystąpieniu prowincyi pruskich nie należących do związku niemieckiego. 5) Bądź co bądź sejm deputowanych oświadcza, że po jednostronnem postępowaniu rządów nie można oczekiwać pomyślnego załatwienia kwestyi reformy narodowej, lecz tylko za przyzwoleniem zgromadzenia narodowego zwołać się mającego według normy uchwał związkowych z 30. marca i 7. kwietnia 1848. Ten wniosek wydziału przyjęty został na dzisiejszem posiedzeniu sejmu deputowanych po 8godzinnej dyskusyi. 300 członków było obecnych. Przewodził Rudolf Beunigsen.

Król saski przybył o godzinie 10tej bez Króla pruskiego. Cesarz Jego Mość udał się dziś zrana do Moguncyi, gdzie nastąpi przegląd, a potem przejazdka na Renie do Biberich, gdzie będzie dany obiad; po południu nastąpią odwiedziny w Wiesbaden, a po wrót wieczorem. Według wiarogodnej pogłoski Prusy nie przyjęły zaproszenia, i Król saski przywiózł pismo odmawiające.

Pismo zapraszające, które Król saski powiósł dnia 17. b. m. do Króla pruskiego było następującej osnowy: Najjaśniejszy, najpożniejczy Monarcho! Na zaproszenie Najjaśniejszego Cesarza austriackiego celem obradowania nad reformą związku, tu zgromadzeni książęta niemieccy i reprezentanci miast wolnych boleśnie uczuli nieobecność Waszej król. Mości pomiędzy sobą. Wziąwszy do wiadomości propozycje udzielone nam przez Jego Ces. Mość uznaliśmy w nich ze wszech względów stosowną podstawę do naszych obrad, których rezultat bądź co bądź przedłożylibyśmy Waszej król. Mości, aby w myśl konstytucyi związku otrzymać najwyższe przyzwolenie. Pragniemy jednak gorąco, ponieważ Wasza król. Mość powołany jesteś wziąć znakomity udział w naszych usiłowaniach, aby Wasza król. Mość mógł przyczynić się do naszych obrad, iżby wielkie dzieło, którego konieczność Wasza król. Mość sam uznałeś, tem łatwiej i pewniej zostało doprowadzone do celu. a przeto utajając życzliwemu dla związku usposobieniu Waszej król. Mości zanosimy usilną prośbę, abys Wasza król. Mość już teraz ukazał się pośrodku nas. Podpisany z nami Król saski podjął się przedłożyć Waszej król. Mości to pismo w imieniu wszystkich, i usunie poprzeć nasze życzenia. Przyjmij Najjaśn. Panie itd.

Mnichów, 21. sierpnia. Jutro wieczór odbędzie się osobne posiedzenie izby deputowanych, na którym ma być zaproponowane wycurzenie opinii względem reformy związku niemieckiego.

Turcyja.

Stambuł, 15. sierpnia. (Różne wiadomości.) Nubar Bej wyjechał zład do Alexandryi wioząc postanowienie porty w sprawie kanału sueskiego. Prawo względem zniesienia pańszczyzny zmodyfikowane zostało na korzyść towarzystwa budowę kanału prowadzącego, liczba jednak robotników ma być o połowę zmniejszoną, a płaca ich z jednego do dwóch franków podwyższona. Towarzystwo zrzeka się koncessyi gruntów nad brzegiem kanału leżących, kanał zaś pod gwarancją międzynarodową zneutralizowany będzie.

Posel włoski przysłał protestacyę internuncyuszowi casarskiemu, z powodu mniemanej dążności do zniesienia akcyi jego dyplomatycznej.

Achmet Diefdel, nadzwyczajny komisarz Porty do Hercegowiny wysłany, wydał w Mostarze proklamacyę, w której zapewnia, iż Sułtan chce równouprawnienia wszystkich swych poddanych, bez względu na ich religię. Komisarz Porty oświadcza zarazem, iż chętnie przyjmie wszelkie zażalenia, i przyrzeka spieszny wymiar sprawiedliwości.

Stosunki między rządem serbskim a tureckim bardzo jeszcze są naprężone. Księżna Julia serbska opuściła już Londyn przed kilkoma dniami, zanim jednak do Belgradu powróci, odwiedzić ma familię swoją w Węgrzech. W Belgradzie panuje wielki brak wody, pomimo tego, iż dwie rzeki miasto to otaczają.

Kronika.

(Sprostowanie.) Pospieszamy z sprostowaniem doniesienia naszego o excesie zaszłym w piątek, które w niektórych szczegółach okazało się mylnem. Według informacji zasięgniętych z wiarogodnego źródła rzecz miała się, jak następuje: W piątek (21. b. m.) po południu c. k. porucznik komendy placowej p. Winkler idąc Nową ulicą został napadnięty przez niejakiego J. H. który go laską silnie uderzył w tylną część głowy. Napadnięty dobył pałasza, sprawca jednak począł uciekać, lecz przytrzymany przez dwóch żołnierzy, z których jeden ugodził uciekającego ręczną bronią w głowę, odprowadzony został na strażnicę wojskową na placu św. Ducha a ztamtąd pod eskortą do sądu karnego. Sprawca należy do klasy sług, w ostatnich czasach był w powstaniu i odsiedziawszy za to karę w więzieniu niedawno został uwolniony i odłą był bez zatrudnienia. Pytany o powód napadu na rzezonego c. k. oficera, powiedział, że podczas swego uwięzienia doznał od niego osobistej obelgi, której mu niemógł przebaczyć.

(Pożary.) Dnia 4go b. m. między godziną 10tą i 11tą wieczorem powstał pożar w Woli starzyskiej, w obwodzie lwowskim, w stodole arendarza Finkla G., i zgorzały mu wszystkie budynki gospodarskie, które jednak były zabezpieczone od ognia, wartości 400 zł. w. a. Jest podejrzenie, że ogień był podłożony. Prócz tego zdarzyły się jeszcze w obwodzie lwowskim dwa pożary w tym miesiącu, a mianowicie jeden 13go b. m. w miasteczku Gródku, gdzie z niewiadomej dotąd przyczyny zgorzały na przedmieściu zwanem „Podgaj“ dwa domy i jedna stodoła; a drugi w Zawidowiecach, gdzie spłonęła karczma dworska.

W Białymkamieniu, w obwodzie złoczowskim, powstał pożar z niewiadomej dotąd przyczyny dnia 17go z. m. w domu Józefa B., i zniszczył oprócz tego domu także szopę tego gospodarza.

(Nieszczęsny wypadek.) W Tyszyce, w obwodzie żółkiewskim, utonął 10go b. m. w Bugu kapral od huzarów imieniem Mojżesz Nagy, tknięty apoplexyą w czasie kąpieli.

(Z Krakowa donosi) „Krak. Zg.“ pod d. 22. b. m.: Dziś zrana znaleziono i skonfiskowano na poddaszu przy ulicy sławkowskiej 5400 naboju, 20 funt. prochu, narzędzia do robienia naboju, i książkę z notatami względem ilości prochu użytego w fabryce naboju Nr. 1. Aresztowano człowieka, który kierował tą fabryką, tudzież drugiego, który zajmował się werbowaniem.

Kordon graniczny pod Mogiłą przytrzymał wczoraj 2 wozy z kosami i pikami.

(Nowe stacje telegraficzne) z ograniczoną służbą dzienną otwarte zostały dnia 23. b. m. w Tyśmienicy i w Bojanach pod Czerniowcami.

Ostatnia poczta.

Frankfurt, 22. sierpnia. Na dzisiejszej konferencyi monarchów, która skończyła się po godzinie 1., odczytano odmowna odpowiedź Króla pruskiego. Dyskusya nad pojedynczymi ustępami projektu reformy już się zaczęła. Rezultat jest bardzo zadawalniający, i jest nadzieja szybkiego porozumienia. Przyszłe posiedzenie ma odbyć się w poniedziałek. Słychać, że już naradzano się nad stosunkiem dyrektoryum, i uregulowano go odpowiednio. Wczoraj wydała Austria do wszystkich gabinetów książąt, którzy biorą udział w kongresie, memoriał względem środków przyspieszenia rozpraw.

Frankfurt, 22. sierpnia o godz. 8 min. 45 wieczorem. Litografowana korespondencya *Buddeus* zaprzecza twierdzeniu *Frankfurter Journal* jakoby Hanower, Saksonia i Wirtemberg odrzuciły bezwarunkowo propozycje reformy. Tenże organ donosi, że pierwszy paragraf spowodował kilka uwag księcia Altenburskiego, poczem książę Ernest sasko-koburski miał mowę patriotyczną, i nastąpiło jednogłośne przyjęcie. Oprócz tego przyjęto kilka innych paragrafów.

Berlin, 22. sierpnia. Według doniesień z Brukseli Król Leopold oświadczył Arcyksięciu Ferdynandowi Maxymilianowi, że w kwestyi meksykańskiej zachowa się neutralnie; zaniechano projekt rady familijnej. Arcyksiążę Ferdynand Maxymilian przed podróżą do Biarritz zatrzyma się w Lacken.

Drezno, 22. sierpnia. Dresd. Jour. zawiera telegram z Frankfurtu z dnia dzisiejszego następującej osnowy: Kongres monarchów przyjął dzisiaj kilka artykułów. Teraz posiedzenia będą się odbywać codziennie. Zapowiadają pomyślne załatwienie.

Paryż, 22. sierpnia. Courrier du dimanche zapewnia, że noty trzech mocarstw do Rosyi mają jednobrzmiające zakończenie następującej osnowy: Pozostaje teraz rządowi dopełnić koniecznego obowiązku, to jest zwrócić uwagę księcia Gorczakowa na sytu-

cyę i odpowiedzialność jaka ciąży na Rosyi Anglia, Francya i Austria przedstawiły konieczność położyć koniec stanowi rzeczy, który jest tak niebezpiecznym dla Europy. Jeżeli Rosya nie uczyni wszystkiego co od niej zależy, aby umiarkowane i pojednawcze zadania trzech mocarstw przywieść do skutku, jeżeli nie pójdzie droga przyjaźnie wskazana, będzie odpowiedzialna za skutki, które pociągnie za sobą przedłużenie zamieszek w Polsce.

Telegram Gazety Lwowskiej.

Berlin, 23. sierpnia. „Börsenzeitung“ donosi z Myśłowic z dnia 22go b. m., że komunikacja kolejną zelaną między Warszawą a Ząbkowicami w pobliżu granicy pruskiej jest przerwana. Powstańcy zburzyli 16 mostów i komunikację telegraficzną.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.
Dnia 22. i 23. sierpnia 1863.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	315.14	+11.4	91.5	póln.-zach. sł.	dészcz
2. god. po poł.	320.24	+13.0	89.1	" "	"
10. god. wiecz.	321.73	+11.6	88.9	" "	"
Ilość deszczu 12..77.					

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	323.86	+ 10.5	84.6	póln.-zach. sł.	pochmurno
2. god. po poł.	323.70	+ 13.7	62.9	zachodni "	"
10. god. wiecz.	324.76	+ 11.2	83.6	" "	"
W nocy deszcz 0..75.					

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 22. sierpnia.

Hotel George: PP. Polanowski Felix, z Opolska. — Hr. Borkowski Alf., z Szlachciniec. — Darowski Franciszek, z Podola. — Bal Franciszek, z Tułigłów.
Hotel europejski: Augustynowicz Bolesław, z Oszczaniec. — Gross P., z Koniuszek.
Hotel angielski: Treter Hil., z Laszek.

Dnia 23. sierpnia.

Hotel George: PP. Bohdan Hip., z Zadwórze. — Sławaszewski Felix, z Wołynia. — Hr. Komarnicki Bol., z Sasowa.
Hotel europejski: Majewski Wład., z Stanisławowa. — Czajkowski Jan, z Sarnik.
Pod Tygrysa: Lenczewicz Erazm, z Sulimowa. — Kroase Ludwik, z Koszelowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 22. sierpnia.

PP.: Skrzyszowski Józef, do Sewerynki. — Trzeński Ignacy, do Żyrawy. — Russo Teodor, do Besarabii. — Cetnerski Winc., do Machowa. — Hr. Dzieduszycki Jul., na Podole.

Dnia 23. sierpnia.

PP. Polanowski Felix, do Opolska. — Poten Ernest, do Łahodowa. — Kałmutzki Jerzy, do Hlinic. — Bielski Konst., do Domaradz.

Dnia 22. sierpnia 1863 r. wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym lwowskim następujących pięć liczb:

2. 51. 36. 48. 99.

Przyszłe ciągnięcia nastąpią dnia 2. i 12. września 1863 r.

Kurs lwowski.

	Dnia 22. sierpnia.	gotówka		towarem	
		zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	22	5	30 1/2
Dukat cesarski	" "	5	25	5	32
Półimperyal zł. rosyjski	" "	9	8	9	18
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	75	1	77
Talar pruski	" "	1	66	1	68
Polski kurant i pięciozłotówka	" "				
Galiccyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	" "	75	18	75	95
" " " m. k. za 100 zł.	" "	78	95	79	65
Galiccyjskie obligacje indemnizacyjne	bez kuponów	73	80	74	53
5% Pożyczka narodowa	" "	81	78	82	50
Akeye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	" "	201	—	203	25

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 22. sierpnia.

	złr.	kr.
5% Metaliki	76	85
5% pożyczka narodowa	82	25
Losy z 1860 roku	101	40
Akeye banku wiedeńskiego	79	—
" kredytowego	192	—
Londyn, 10 funtów szterlingów	111	85
Dukat pojedynczy	5	31 1/2
Srebro	111	25

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 21. sierpnia.

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

	pien.	towar.
A. Państwa	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	72.90	73.—
zwrotny po 5%	95.25	95.50
Z pożyczki narod. z proc.		
od stycznia do lipca po 5%	82.35	82.45
od kwiet. do paźd. po 5%	82.45	82.60
Z r. 1851 ser. B. po 5%	—	—
Metaliki po 5%	76.80	77.10
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	76.80	77.10
dtto. po 4 1/2%	69.—	69.50
dtto. " 4%	61.—	61.50
dtto. " 3%	46.—	46.50
dtto. " 2 1/2%	38.50	39.50
dtto. " 1%	15.30	15.40

	pien.	towar.
Banatu Tem.	76.—	75.25
Kroacyi i Sławonii	76.25	76.75
Galicji	74.—	74.40
Siedmiogrodu	74.00	75.—
Bukowina	74.—	75.—
Z klauzula wylos. w r. 1867	73.75	74.25
Lomb. wen. pożycz. z r. 1859	92.50	—
Dług Tyrolu	60.—	60.50
Dług Salcburga	60.—	60.50
Dług Krainy	30.—	31.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
Pe 3% za 100 zł.	27.—	—
" 2 1/2% " 100 "	22.50	—
" 2 1/4% " 100 "	20.25	—
" 2% " 100 "	18.—	—
" 1 3/4% " 100 "	15.50	—

3. Akcyje.

	pien.	towar.
Banku narodowego	796.—	798.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	192.40	192.50
Niz.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	630.—	642.—
Póln. kol. po 1000 zł. m. k.	1710.—	1712.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	190.—	190.50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw.	147.—	147.50
Połud.-póln.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	127.25	127.50
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	—
Połud. kolei państw. lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłaty 180 zł. (90%)	244.—	245.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. mon. konw.	202.25	202.75
Kol. Preszb. Tyrn. l. emis. po 200 zł. m. k.	—	40.—
dtto II. emis. po 200 zł. m. k.	99.—	100.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	675.—	680.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	235.—	240.—
Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw.	195.—	200.—

	pien.	towar.
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. gór. po 200 zł. w. a.	—	156.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	445.—	446.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	250.—	252.—
Mostu łącz. w Peszcie po 500 zł. m. k.	395.—	400.—
Tow. młyn. par. w Wied. po 500 zł. w. a.	398.—	400.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a.	258.—	260.—
Uprzyw. wil. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	162.25	162.75

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narod. (Glet. z r. 1857 po 5%)	102.75	103.—
(10let. „ 1857 po 5%)	92.25	92.75
przeznaczone do w. m. k. (los. po 5%)	—	—
Banku (na 12 m. 5%)	—	—
narod. (przezu. do losow. w. a. (wania po 5%)	88.—	88.25
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%	75.50	76.—

5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.—	97.50
detto detto w sreb. upr. za 100 zł. w. a.	93.60	93.80
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. austr.	88.—	88.50
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	121.50	122.—
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	116.—	116.50
Kol. póln. po 100 zł. m. k.	90.75	91.25
Kol. póln. po 100 zł. w. a.	88.50	89.—
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	80.—	80.50
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	94.—	95.—
Lloyda za 100 zł.	—	89.—
Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	96.—	96.50
Połud. póln. kolej kom. po 5% za 100 zł.	78.—	78.50
Grac. Köflach. kol. i Tow. gór. po 400 zł. w. a. (1000 fr.)	75.—	80.—

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	135.—	135.20
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	92.—	92.25
Poż. Trye. po 100 zł. m. k.	115.—	116.—
" " po 50 zł. m. k.	52.50	53.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	34.—	34.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	94.—	94.50
Salma " 40 " "	36.25	36.50
Palfiego " 40 " "	36.75	37.25
Clarego " 40 " "	33.5	34.—
St. Genois " 40 " "	34.75	35.—
Windischgrätzka 20 zł. "	21.—	21.50
Waldsteina 20 " "	20.—	20.50
Keglevicha 10 " "	15.—	15.25

6. Losy.

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol	94.70	94.80
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	94.60	94.70
Berlin za 100 tal.	—	—
Wrocław za 100 tal.	—	—
Frankfurt za 100 zł. w. p. n.	94.70	94.80
Genua za 100 lir. piem.	—	—
Hamburg za 100 M. B.	83.50	83.60
Lipsk za 100 tal.	—	—
Liwna za 100 lir. tosk.	—	—
Londyn za 10 ft. szt.	111.75	111.85
Lugdun za 100 fr.	—	—
Medyolau za 100 lir. wł.	44.—	44.10
Marsylia za 100 fr.	—	—
Paryż za 100 fr.	44.20	44.25
Praga za 100 zł. w. a.	—	—
Tryest za 100 zł. w. a.	—	—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—	—

Weksle.

(Na 3 miesiące)

	pien.	towar.
Bukareszt za 100 piast. wol.	—	—
Konstantynopol za 100 piast. tur.	—	—

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. men.	5.31 1/2	5.32 1/2
dtto. pełnej wagi	5.31 1/2	5.32 1/2
Korona	15.25	15.30
20 frankówka	8.94	8.96
Rosyjski imperyal	9.16	9.18
Talar związkowy	1.66 1/2	1.67
Srebro	111.50	111.—
Kurs korony w c. k. kasach	132.	50c.

	pien.	towar.
B. Krajów koronnych		
Niższej Austrii	86.—	87.—
Wyz. Aust. i Salcb.	85.—	85.50
Czech	90.50	91.—
Morawii	88.—	89.—
Szlaska	87.50	88.50
Styryi	86.—	87.—
Tyrolu	91.—	—
kar. Krainy i Wyb.	86.—	88.50
Węgier	76.40	76.90